

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/62/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120410689
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120410689.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, Bratislava, Prievozská 2, právne zastúpenej Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53255739, Bratislava, Prievozská 2, proti žalovanému 1/ V. L., narodenému XX. Q. XXXX, K. XXX, a žalovanej 2/ Q. L., narodenej XX. B. XXXX, K. XXX, oboch zastúpených advokátkou JUDr. Martinou Čelkovou, Humenné, Štefánikova 22, o zaplatenie 39.621,24 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod č. k. 13Csp/19/2021-817, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. februára 2024 č. k. 1CoCsp/32/2023-981, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 06. júla 2023 č. k. 13Csp/19/2021-817 zaviazal žalovaného 1/ a žalovanú 2/ (ďalej aj „žalovaní“) spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 28.305,12 eura s päťpercentným úrokom zo súm a v lehotách bližšie špecifikovaných vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 300 eur vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že nezaplatenie čo i len jedinej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (výrok I.). Súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (výrok II.), žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ v rozsahu 42,88 % (výrok III.), vo vzťahu k žalovanej 2/ žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.) a nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vznikli v predchádzajúcich štádiách konania nepriznal žiadnej zo sporových strán (výrok V.).

1.1. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyňa uzavrela so žalovanými ako spoludlžníkmi Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 30.000 eur určený na refinancovanie

úveru žalovanej 2/ vo výške 7.718,65 eura v Poštovej banke, a.s. a zvyšná časť úveru bola čerpaná na účet žalovaného 1/. Žalovaní sa zaviazali splácať spoločne a nerozdielne úver v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 417,18 eura s fixnou úrokovou sadzbou 7,50 % p.a., prvou splátkou splatnou dňa 25. novembra 2017, s termínom konečnej splatnosti dňa 25. októbra 2025, s RPMN banky 7,80 % p.a. a priemernou RPMN na trhu vo výške 9,08 % p.a., s odplatom za poskytnutie úveru vo výške 7,50 % p.a., s najvyššou prípustnou hodnotou odplaty 18,16 % p.a., s celkovou čiastkou úveru 40.048,85 eura. Žalovaní do zosplatnenia úveru uhradili spolu deväť splátok v celkovej výške 2.964,90 eura a do omeškania sa dostali so splátkou splatnou dňa 25. júna 2018. Na základe tejto omeškanej splátky žalobkyňa vyzvala žalovaných na jej úhradu pod hrozbou vyhlásenia úveru za predčasne splatný písomnosťou „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 19. novembra 2018, ktorá sa do dispozičnej sféry žalovaných dostala najskôr dňa 21. novembra 2018. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že táto písomnosť bola žalovaným doručená dňa 22. novembra 2018, s dodatočnou pätnásťdňovou lehotou na plnenie omeškaných splátok, ktorá žalovaným uplynula 07. decembra 2018. Z dôvodu nesplnenia si povinností zo strany žalovaných, žalobkyňa vyhlásila ku dňu 17. decembra 2018 predčasnú splatnosť úveru a vyzvala žalovaných na okamžité zaplatenie nesplatennej časti úveru. Žalobkyňa preukázala doručenie oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaným, a teda predmetný úver bol platne vyhlásený za predčasne splatný. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa dodržala všetky zákonné i zmluvné podmienky na takýto úkon. Dohoda o predčasnej splatnosti úveru je uvedená v bode 4.6 zmluvy. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaní uhradili žalobcovi päť splátok po 20 eur dňa 25. júna 2020, dňa 17. júla 2020, dňa 19. augusta 2020, dňa 17. septembra 2020, dňa 13. októbra 2020, ktoré boli žalobkyňou započítané na istinu úveru.

1.2. Žalobkyňa si v žalobe uplatnila nesplatenú istinu úveru vo výške 28.331,38 eura (po podaní žaloby žalovaní uhradili celkovo sumu 1.260 eur, v tejto časti preto žalobkyňa zobrala žalobu späť a súd konanie v tejto časti zastavil rozsudkom zo dňa 23. februára 2022) zmluvné úroky vo výške 8.623,84 eura, vyčíslené zákonné úroky z omeškania vo výške 36,91 eura od momentu poskytnutia úveru do momentu predčasnej splatnosti, vyčíslené zákonné úroky z omeškania vo výške 2.593,11 eura od momentu zosplatnenia úveru do vykonania poslednej úhrady žalovaných, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28.331,38 eura, po čiastočných späťvzatiach zo sumy 27.071,38 eura, od 14. októbra 2020 do zaplatenia a poplatky vo výške 36 eur.

1.3. Súd prvej inštancie uviedol, že predmetná zmluva v závere bodu 2.2 uvádza, že na účely výpočtu RPMN sa použili celkové náklady dlžníka spojené so zmluvou s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve. Takto koncipované uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN súd prvej inštancie nepovažoval za dostatočné a vykonané v súlade so zákonom a mal ho za dôvod na určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, čo bolo aj v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým bol súd prvej inštancie vo veci viazaný. Zo správy Ministerstva financií Slovenskej republiky v rámci vykonaného dokazovania vyplynulo, že súhrnné informácie o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi a súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za prvý štvrtrok roku 2017 boli zverejnené 28. apríla 2017, za druhý štvrtrok roku 2017 boli zverejnené 31. júla 2017, za tretí štvrtrok 2017 boli zverejnené 31. októbra 2017 a za štvrtý štvrtrok roku 2017 boli zverejnené 31. januára 2018, a to v súlade s vyhláškami ministerstva č. 660/2007 Z. z. a č. 289/2010 Z. z. s účinnosťou od 01. 07. 2010 až do 30. 04. 2018. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v prípade súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi a súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za konkrétny štvrtrok 2017 boli uvedené informácie zverejnené na webovom sídle Ministerstva financií SR v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného kalendárneho štvrtroka, tak ako to vyplývalo zo znenia v tom čase platnej príslušnej vyhlášky. Zmluva bola uzavretá dňa 18. októbra 2017 a v čase jej uzavretia boli preukázateľne zverejnené súhrnné informácie o novoposkytnutých úveroch len za druhý kvartál roku 2017, čo pre daný spotrebiteľský úver predstavuje 8,96 % pri úveroch od piatich do desiatich rokov vo výške viac ako 6.500 eur. V čase jej uzatvárania žalobkyňa objektívne nemala a nemohla mať vedomosť, resp. možnosť uviesť inú hodnotu RPMN, než aká bola aktuálne zverejnená, keďže súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí Q 2017 boli zverejnené až dňa 31. októbra 2017, t. j. po

uzatvorení zmluvy. V predmetnej zmluve je však uvedená výška priemernej RPMN 9,08 %, čo nekorešponduje s vyššie uvedeným zverejneným údajom o RPMN. Súd prvej inštancie konštatoval, že hodnota priemernej RPMN uvedená v zmluve, je nesprávna. Zároveň poukázal na v tom čase platné ustanovenie § 9 ods. 2 písm. z) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), podľa znenia ktorého je platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do pätnástich kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

1.4. Z dôvodu chýbajúcej podstatnej náležitosti zmluvy podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd prvej inštancie uzavrel, že predmetný úver je bezúročným a bez poplatkov. Preto môže žalobkyňa od žalovaných požadovať iba sumu poskytnutých finančných prostriedkov po odpočítaní úhrad, ktoré vykonali. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaní čerpali úver vo výške 30.000 eur a poukázali úhrady celkovo vo výške 4.324,90 eura, preto žalobkyni priznal rozdiel medzi poskytnutým úverom a skutočne zaplatenou čiastkou žalovanými, teda priznal jej sumu 28.305,12 eura a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vzhľadom na to, že žalovaní sa dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd prvej inštancie priznal žalobkyni aj uplatnený úrok z omeškania vo výške 5 % ročne v zmysle jeho návrhu tak, ako je uvedený vo výrokovvej časti rozsudku.

1.5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, ako je uvedené vo výrokoch III., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie všetky sporové strany. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. februára 2024 č. k. 1CoCsp/32/2023-981 rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovie a výroku o trovách odvolacieho konania, potvrdil (výrok I.), zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o nepriznaní nároku na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.), odmietol odvolanie žalovaných (výrok III.) a rozhodol, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok IV.).

2.1. Žalobkyňa podala odvolanie proti zamietavej časti napadnutého rozsudku a proti súvisiacim výrokom o trovách konania. Namietala, že súd prvej inštancie vzhľadom na nesprávne uvedenú priemernú hodnotu RPMN považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Mala za to, že v zmluve uvedený údaj priemernej hodnoty RPMN 9,08 % vychádza zo zverejnených súhrnných informácií o novoposkytovaných spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za druhý kvartál 2017 pre ostatné spotrebiteľské úvery nad 5 do 10 rokov a uviedla, že daný údaj v zmluve je uvedený správne. Odôvodnenie súdu prvej inštancie v súvislosti s nesprávne uvedeným údajom o priemernej hodnote RPMN mala za zmatečné a rozporné. Žalobkyňa mala za to, že predmetná zmluva obsahom spĺňa všetky náležitosti ustanovené § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a žalovaní boli jasne a zrozumiteľne informovaní o predpokladoch použitých pre výpočet RPMN, ako aj o priemernej hodnote RPMN a že, žalovaní mali jednoznačnú schopnosť rozpoznať rozsah svojho záväzku. Napadnuté rozhodnutie považovala žalobkyňa za nesprávne aj v otázke náhrady trov konania vo vzťahu medzi ňou a žalovanou 2/ a aplikácii § 257 CSP.

2.2. Žalovaný 1/ podal odvolanie voči výroku, ktorým bol spolu so žalovanou 2/ spoločne a nerozdielne zaviazaný zaplatiť žalobkyni 28.305,12 eura s príslušenstvom, ako aj proti súvisiacemu výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/.

2.3. Žalovaná 2/ podala odvolanie proti výroku, ktorým bola spolu so žalovaným 1/ spoločne a nerozdielne zaviazaná na zaplatenie sumy 28.305,12 eura s príslušenstvom.

2.4. Po prejednaní veci, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania, odvolací súd zistil, že odvolania žalovaných treba odmietnuť v zmysle § 386 písm. b) CSP, keďže tieto odvolania nemali náležitosti uvedené v § 363 CSP, teda neboli v nich uvedené odvolacie dôvody. Žalovaný 1/ a žalovaná 2/ doplnili odvolacie dôvody v zmysle § 363 CSP až po uplynutí odvolacej lehoty a preto na takéto doplnenie dôvodov odvolania nemohol odvolací súd prihliadnuť.

2.5. Odvolací súd tiež dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

2.6. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa vo vzťahu k priemernej RPMN správne konštatoval,

že v predmetnej zmluve je uvedený údaj 9,08 %, hoci zo súhrnných informácií o údajoch a novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za druhý štvrtrok 2017 z 30. júna 2017, ktoré boli aplikovateľné pri formulácii predmetnej zmluvy z 18. októbra 2017, mala byť uvedená priemerná RPMN vo výške 8,96 % vzťahujúca sa na predmetný úver poskytnutý žalovaným, ktorý patril do kategórie ostatné spotrebiteľské úvery vo výške nad 6.500 eur. Preto odvolací súd nemohol prihladiť na odvoláciu argumentáciu žalobkyne spočívajúcej v tom, že formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere právneho predchodcu žalobkyne (Poštová banka, a. s.) uvádzal priemernú hodnotu RPMN 9,08 %. Odvolací súd uviedol, že tento dôkaz žalobkyňa predložila až v odvolaní, čo považoval za novotu v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP a to bez ohľadu na to, že ide o verejne prístupne informácie, keďže ide o doklad patriaci konkrétnej banke. Podľa odvolacieho súdu však nemožno na uvedené prihliadať ani z toho dôvodu, že súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za druhý štvrtrok 2017, ktoré súd pod gesciou MF SR, sú zdrojom spoľahlivejším a uvádzajú inú priemernú RPMN (8,96 % pre daný typ úveru).

2.7. Kvalifikáciu predmetného úveru ako bezúročného a bezodplatného v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch z dôvodu správneho údaju o priemernej RPMN považoval odvolací súd za správnu, keďže taktiež ide o informáciu, týkajúcu sa schopnosti spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku a jeho schopnosť predmetný úver splácať (odvolací súd poukázal na rozsudok Súdného dvora EÚ, sp. zn. C-42/15 z 09. novembra 2016). Odvolací súd sa stotožnil tiež so závermi súdu prvej inštancie v otázke neuvedenia všetkých predpokladov pre výpočet RPMN v predmetnej zmluve, tak ako táto povinnosť pre poskytovateľa úveru - právneho predchodcu žalobkyne vyplýva z § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch.

2.8. Odvolací súd uviedol, že v predmetnej zmluve formulované predpoklady pre výpočet RPMN sú nepreskúmateľné so zreteľom na to, aká konkrétna špecifikácia je uvedená v čl. 3 bod B Formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Preto sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ tento konštatoval, že v zmluve koncipované uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN nie je v súlade so zákonnou požiadavkou a ide o nejasné a neurčité údaje. Odkaz na Formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere nemôže postačovať, preskúmateľné predpoklady použité pre výpočet RPMN majú byť uvedené v zmluve.

2.9. Odvolací súd mal za dôvodný záver súdu prvej inštancie o nemožnosti žalovaných zaplatiť sumu jednorazovo. Rovnako tak sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie pokiaľ ide o výrok na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 1/, ako aj medzi žalobkyňou a žalovanou 2/.

2.10. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania žiadnej zo sporových strán, keďže mal tento za vecne nesprávny v podobe rozlišovania medzi trovami predchádzajúceho konania pred súdom prvej inštancie a trovami predchádzajúceho odvolacieho konania. Odvolací súd uviedol, že tieto trovy tvoria jeden celok a nemajú byť delené takýmto spôsobom.

2.11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže žiadna zo sporových strán úspech vo veci v štádiu odvolacieho konania nemala.

3. Žalovaný 1/ (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ v dovolaní nevymedzil žiadnu právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V podstatnom namietal, že odvolací súd dostatočne neskúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne. Dovolateľ mal za to, že žalobkyňa do konania vstúpila do konania po postúpení pohľadávky od pôvodnej žalobkyne a nebola aktívne vecne legitimovaná. Podľa jeho názoru pôvodná žalobkyňa postúpila pohľadávku voči žalovaným vo výške, ktorá v čase postúpenia neexistovala, teda pôvodná žalobkyňa postúpila pohľadávku, ktorá nebola splatnou. Nesprávnosť právneho posúdenia dovolateľ tak identifikoval v absencii aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne. Mal tiež za to, že žalobkyňa predložila súdu prvej inštancie zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 26. apríla 2022 a Oznámenie právneho zástupcu žalobkyne - súhlas postupníka so vstupom do konania s Prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky len voči žalovanému 1/ (dovolateľovi), zatiaľ čo voči žalovanej 2/ nebolo postúpenie ani preukázané a ani

oznámené a rovnako tak postúpenie podľa neho nevyplyvalo ani z pripojenej prílohy. Dovolateľ uviedol, že postúpený úver v postúpenej výške istiny nemohol existovať, keďže do podania žaloby boli vykonané úhrady vo výške 1.568,62 eura a na úroky boli započítané platby vo výške 1.568,62 eura.

3.2. Dovolateľ uviedol, že dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie, zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Alternatívne dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná navrhovateľovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3.3. V doplnení dovolania, označenom ako „doplnenia odôvodnenia dovolacieho dôvodu - nedostatok aktívnej vecnej legitimácie“ zo dňa 12. júna 2025, dovolateľ uviedol, že žalobkyňa v konaní nebola aktívne vecne legitimovaná, keďže jej postavenie bolo založené na absolútne neplatnom právnom úkone. Dovolaciemu súdu navrhol, aby preskúmal nielen dôvody uvádzané v dovolaní, ale aj absolútnu neplatnosť zosplatnenia úveru. Uvedenú neplatnosť zosplatnenia úveru argumentoval tým, že vychádzajúc z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu (napríklad sp. zn. 5Cdo/197/2022, sp. zn. 6Cdo/15/2023, 5Cdo/2/2023, sp. zn. 2Cdo/149/2021, sp. zn. 6Cdo/152/2022) platí, že aby k zosplatneniu dlhu došlo v súlade so zákonom je nutné, aby bolo zrejmé, s ktorou splátkou je dlžník v omeškani.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu plne stotožňuje a odkázala na všetky svoje doterajšie vyjadrenia, na ktorých naďalej zotrváva. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa dovolaciemu súdu navrhla, aby dovolanie podľa § 447 CSP odmietol, alternatívne, aby dovolací súd dovolanie v zmysle § 448 CSP zamietol ako nedôvodné a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

12. Dovolať prípustnosť dovolania vyvodzoval výlučne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom pokiaľ išlo o posúdenie aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v konaní. V súvislosti s dovolaním v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ neformuloval žiadnu právnu otázku. Odvolaciemu súdu vytýkal, že neskúmal dostatočne aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne a to napriek tomu, že uvedené bolo jeho povinnosťou v zmysle zákona i ustálenej rozhodovacej činnosti súdu. Mal za to, že veriteľ ako banka postúpila na žalobkyňu - nebankový subjekt už čiastočne plnený dlh a teda pohľadávku, ktorá nemohla byť v postúpenej výške splatná. Dovolať takýto úkon označil za neurčitý a absolútne neplatný právny úkon, z ktorého sa žalobkyňa nemohla stať veriteľom z úveru.

13. Najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, čo sa je príznačné i pre daný dovolací dôvod (§ 421 CSP), hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

14. Najskôr dovolací súd konštatuje (i keď odvolanie dovolateľa bolo napadnutým rozsudkom odmietnuté podľa § 386 písm. b) CSP pre absenciu náležitostí uvedených v § 363 CSP), že podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami sporu vyplýva z osobitného predpisu, čo ale nie je daný prípad. Podľa § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd viazaný aj odvolacími dôvodmi.

15. V sporom konaní je odvolací súd viazaný žalobným petitom okrem zákonnej výnimky, ktorá vyplýva z § 216 ods. 2 CSP. Táto zásada sa premieta aj do odvolacieho konania, keď aj odvolací súd je viazaný rozsahom, v akom odvolateľ napadne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu nesmie byť užší, než aký je rozsah účinkov odvolania, ktoré nevyhnutne nadväzujú na podobu viazanosti súdu žalobou. Rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu musí súčasne zodpovedať uplatnenému systému opravného prostriedku (v sporovom konaní je to systém neúplnej apelácie) a musí sledovať úplné naplnenie hmotnoprávneho práva, pokiaľ predurčuje spôsoby vysporiadania právnych vzťahov. V odvolacom konaní sa tak dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v akých ho odvolateľ napáda, t. j. proti ktorým konkrétnym výrokom odvolanie smeruje. Uvedené je relevantné aj z dôvodu, že len vo vzťahu k výrokom, ktoré sú napadnuté odvolaním, nastane suspenzívny účinok. Odvolateľ v podanom odvolaní vymedzuje, z akých dôvodov žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote pre

podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Jedinú výnimku predstavuje oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok a to z úradnej moci. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok).

16. K procesným podmienkam v odvolacom konaní patrí aj to - v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania - že odvolateľ je povinný v podanom odvolaní a v určitom obmedzenom čase - odvolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím lehoty na odvolanie možnosť odvolateľa dopĺňať dôvody odvolania zaniká. Odvolací súd je dôvodmi odvolania viazaný, čím sa obmedzuje preskúmacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na dôvody vymedzené v odvolaní. Odvolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote (§ 360 a § 362 CSP) a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala. (primerane pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/279/2010).

17. Dovolací súd v súvislosti s dovolaním žalobcu 1/ zdôrazňuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

18. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

19. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

20. Dovolací súd vychádzajúc z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu konštatuje, že odvolací súd napadnutým rozsudkom odvolanie dovolateľa odmietol podľa § 386 písm. b) CSP, nakoľko neobsahovalo náležitosti uvedené v § 363 CSP, chýbalo mu uvedenie dôvodov, pre ktoré rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne, t. j. odvolacie dôvody. Podľa odvolacieho súdu tak žalovaný 1/ (dovolateľ) procesnú povinnosť definovanú v bode 16. nesplnil. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že v zmysle § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, v ktorej lehote žalovaný 1/ dôvody odvolania nedoplnil.

21. Vychádzajúc z dovolania žalovaného 1/, dovolateľ dôvody na ktorých bolo založené odmietnuté jeho odvolanie pre neprípustnosť, dovolaním nenapadol, t.j. dovolaním nenapadol právny záver odvolacieho

súdu o nesplnení všetkých zákonom vyžadovaných podmienok, ktoré by odvolaciemu súdu umožnili odvolanie meritorne prejednať bez toho, aby skúmal vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia v jeho vyhovujúcej časti. Z uvedených dôvodov nemohol preto ani najvyšší súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum a prijať závery k právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie a tým nahradiť odvolacie konanie.

22. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom žalovaný 1/ dovolacie námietky, zakladajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania, riadne neuplatnil v odvolacom konaní (odvolanie bolo odmietnuté bez jeho meritórneho prejednávania pre absenciu náležitosti odvolania podľa § 363 CSP - tu konkrétne samotných odvolacích dôvodov), nemôže ich dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a *contrario*).

23. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

24. Naostatok dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie odvolacieho súdu, teda rozhodnutie vydané v odvolacom konaní, pričom dovolateľ i keď napadajúc rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí jeho odvolania pre absenciu zákonných náležitostí, dovolaním v zásade neprípustne napadá rozhodnutie súdu prvej inštancie, čo je neprípustné.

25. Dovolací súd na tomto mieste zároveň akcentuje, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 a § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dôvodoch, na ktorom bolo reálne založené. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v odvolacom konaní.

26. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

27. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovaného 1/ podľa § 447 písm. f) CSP.

28. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.